

Anstuelser, de Forhandlinger, der komme frem paa Rigsdagen, skulle udøve nogen Indflydelse paa Administrationen, fordi de ere et Udtryk af den offentlige Mening, af hvilken man, saaledes som Forholdene ere, navnlig hos os, dog ikke nogetsteds finder et troere Udtryk end netop i Rigsdagen. Naar der er Spørgsmaal derom maa man virkelig tage Hensyn til det Antal Stemmer, til den Overvægt af Stemmer, der paa det ene eller det andet Sted lægger sig for Dagen for Noget. Naar man altsaa betragter Rigsdagen i dens Heelhed som Organ for den offentlige Mening, og man da vil danne sig en Forestilling om, hvad der er den offentlige Mening, er det i saa Henseende afgjørende, at der er 77 Stemmer i det ene og 16 i det andet Thing paa den ene Side, og 20 Stemmer i det ene og 7 i det andet Thing paa den anden Side; det Forhold, der er imellem Majoritet og Minoritet, bliver ved at skulle tage Beslutning om saadanne Spørgsmaal det Afgjørende, og forsaavidt man betragter Spørgsmaalet som henhørende reent under den administrative Afgjørelse, men tillige mener at burde tage et væsentligt Hensyn til, hvad der bevæger sig i den offentlige Mening som Udtryk for Menighedens Ønsker, er den af mig brugte Fremgangsmaade den ene rigtige. Det er i Grunden aldeles overflødigt her at tale om 16 og 20; hvorfor skulle vi tale derom? Nei, lad os tale om 25 og 14; thi her i denne Forsamling er med 25 Stemmer mod 14 et Forslag, der gik ud paa at indskrænke Lovforslagets Omraade, blevet forkastet, og derved er jo det nærværende Landstings Mening tilstrækkelig tilkjendegivet, saa at vi virkelig ikke behøve at gaae tilbage til en Afstemning, der fandt Sted for to Aar siden, for at faae at vide, hvad der er Landstingets Mening. Det opfattede jeg meget godt, jeg vidste, at der i Virkeligheden, som Stemningen da var, maatte være et Fleertal i Landstinget, det var min Forudsætning for den Opfattelse af disse Friheder, der er bleven gjort gjældende i den kongelige Anordning.

Det er mig aldeles umuligt at sige, om det er mig, der har brugt de Udtryk, som den ærede Landstingsmand (Frølund) anførte, i det andet Thing eller ikke; jeg tilstaaer, at jeg ikke

gjennemseer og meget sjelden gennemlæser, hvad jeg saaledes har sagt, og derfor er det vanskeligt for mig at fastholde det; men een Ting forundrede mig, nemlig at den ærede Landstingsmand kunde sige, at jeg var kommen med denne Trudsel om det kongelige Beto ved Forhandlingernes Begyndelse; thi det er urigtigt, da man jo dog virkelig ikke kan betragte en Sags tredje Behandling her som Begyndelsen af den; det er jo aabenbart, at det er her dens Slutning, vi staae ved, og hvis derfor det anseelige Medlem — jeg veed ikke, om det var mig — gik ud fra, at det var urigtigt at komme med en saadan Trudsel ved Begyndelsen af en Forhandling, gjælder det ikke mig, thi jeg kommer dermed ved dens Slutning. Jeg er iøvrigt aldeles enig i, at det er Noget, det ikke er ønskeligt at fremkomme med, og at det kun bør skee undtagelsesviis i de enkelte Tilfælde, hvor Ens Opfattelse af Sagen staaer aldeles klar og bestemt, og det derfor maa ansees for Pligt at komme frem dermed (Frølund: Maa jeg bede om Ordet?).

En æret Landstingsmand (Andræ) vil stemme imod det Hele, fordi han fandt, at der var begjært Sanktion af Anordningen igjennem det foreliggende Lovudkast. Det har slet ikke været tilsigtet, og det vilde jo være overordentlig let ved en lempelig Ændring i Lovudkastet at faae den hele Ansørelse af den fgl. Anordning ud; det vilde være det Letteste af Verden. Det kan nok være, at jeg, da jeg vidste, at det var en Sag, som havde sat Lidenskaberne noget i Bevægelse, vilde, da jeg fremlagde den her, give ligesom en Hank til at komme ind paa en Diskussion af Spørgsmaalet i dets Heelhed; men det var ikke, fordi jeg i nogen Henseende troede, at den trængte til en Sanktion; thi i saa Fald havde jeg fremlagt den som et Lovforslag. Jeg vil ikke sige, at Sagens Behandling tidligere har aldeles upaataalt været Gjenstand for Lovgivningsmagtens Virksomhed; thi da den forrige Aar var under Forhandling i det andet Thing, gjorde jeg ialtsald opmærksom paa min Anstuelse i saa Henseende, og at jeg muligviis vilde gaae den Vej at ordne Forholdet administrativt. Jeg er aldeles ikke enig med den ærede Taler (Andræ), der meente, at naar en Sag engang var kommen for paa Rigsdagen og var bleven gjort til